

Dagsordens punkt 6:

Vedtekter

Landsstyrets innstilling

§ 1 Navn

Forbundets navn er Fagforbundet. (Se retningslinjer til § 1)

§ 2 Formål

Fagforbundet skal være en ledende arbeidstakerorganisasjon som skal fremme medlemmenes faglige, økonomiske, arbeidsmiljømessige, sosiale og kulturelle interesser ved å organisere alle arbeidstakere innen sitt organisasjonsområde, jf. Prinsipp- og handlingsprogrammet.

Fagforbundet skal:

2.1 Arbeide for å sikre medlemmer reell innflytelse og medbestemmelsesrett på egen arbeidsplass og i egen arbeidssituasjon, samt å gi tillitsvalgte rett til å utføre sine verv for medlemmene.

2.2 Arbeide for likestilling og likeverd for alle.

2.3 Arbeide for å bedre livssituasjonen for alle medlemsgrupper.

2.4 Arbeide for å utvikle demokratiet lokalt, nasjonalt og internasjonalt, samt å sikre frihet, likhet, solidaritet og rettssikkerhet for alle mennesker.

2.5 Arbeide for at fagbevegelsen alltid er fri og uavhengig.

2.6 Arbeide for å utvikle og styrke en offentlig sektor som til enhver tid kan yte de tjenester som enkeltmennesket og samfunnet har behov for.

2.7 Arbeide for å ivareta særpreget og identiteten til ulike sektorer og yrkesgrupper.

2.8 Arbeide for å bedre medlemmenes lønns-, arbeids- og pensjonsvilkår gjennom å opprette og styrke tariffavtaler/overenskomster samt arbeide for å allmenngjøre landsomfattende tariffavtaler.

2.9 Arbeide for å sikre medlemmene et godt og trygt arbeidsmiljø.

2.10 Ivareta medlemmenes interesser i yrkesfaglige spørsmål.

2.11 Påvirke utdanningene i samsvar med samfunnets utvikling og arbeide for medlemmenes anseelse og faglige standard.

2.12 Samarbeide med aktuelle organisasjoner i inn- og utland.

§ 3 Hovedorganisasjon

Fagforbundet er tilsluttet Landsorganisasjonen i Norge (LO).

§ 4 Forbundets organisasjonsområder

Fagforbundet organiserer alle arbeidstakere, lærlinger, selvstendig næringsdrivende, frilansere og andre oppdragstakere innen følgende områder:

- Kommunale, fylkeskommunale og interkommunale virksomheter.
- Private delvis eller helt eide offentlige helse-, sosial-, oppvekst- og omsorgsvirksomheter.
- Bank og finans
- Postal virksomhet, herunder distribusjon, transport og logistikk.
- Kommersielle, ideelle og andre virksomheter som driver offentlige tjenester finansiert gjennom skatter og avgifter
- veterinærtjenester, herunder dyreklinikker og dyresykehus
- tannhelsetjenesten
- kommunale og private undervisningsinstitusjoner
- oppdragstakere som løser sentrale funksjoner i velferdssamfunnet
- Boligbyggelag, borettslag og boligstiftelser
- frisør- og velværebransjen
- humanitære organisasjoner

4.1 Fagforbundet organiserer ansatte i virksomheter, stiftelser og bedrifter der det er kommunal eierandel.

4.2 Studenter og elever i videregående opplæring som utdanner seg til yrker innenfor forbundets organisasjonsområde.

Se retningslinjer til §4

§ 5 Likestilling

Ved valg og oppnevninger skal medlemmenes mangfold gjenspeiles. Minst 40 % av hvert kjønn være representert der dette er mulig. Videre tilstrebes det å få valgt representanter med minoritetsbakgrunn.

§ 6 Medlemskap

6.1.1 Alle innenfor forbundets organisasjonsområder kan tas opp som medlem, jf. § 4. (Se retningslinjer til § 6.1.1.)

6.1.2 Medlemmer av andre LO-forbund kan tas opp som bimedlemmer jf. § 8.6. (Se retningslinjer til § 6.1.2.)

6.2 Alle medlemmer i forbundet skal som hovedregel være medlem i geografisk avgrensede fagforeninger. Dette gjelder også studenter og elever.

6.3 Medlemmene i Fagforbundet tilsluttes fire yrkesseksjoner med bakgrunn i yrkestilhørighet:

- Yrkesseksjon helse- og sosial
- Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst
- Yrkesseksjon samferdsel og teknisk
- Yrkesseksjon kontor og administrasjon

(Se retningslinjer til § 6.3.)

6.4 De som har tatt arbeid under godkjent arbeidsstans eller er ekskludert av andre fagforbund, kan bare være medlem etter særskilt vedtak i forbundsstyret.

6.5 Personer som står tilsluttet eller representerer politiske partier, organisasjoner eller grupper som har nazistisk, rasistisk eller fascistisk formål, kan ikke være medlemmer i forbundet.

Det samme gjelder de som har opptrådt slik at forholdet faller inn under vilkårene for eksklusjon eller suspensjon, jf. § 10.1.

6.6 Innmelding og utmelding i Fagforbundet skal skje skriftlig eller elektronisk.

6.7 Overføring av medlemmer mellom LO-forbund reguleres av LOs vedtekter. (Se retningslinjer til § 6.7.)

§ 7 Æresmedlemskap

Medlemmer som i spesiell grad har utmerket seg i arbeidet for forbundets interesser, kan av Forbundsstyret utnevnes til æresmedlemmer. Æresmedlemmer er fritatt for kontingent. (Se retningslinjer til § 7.)

§ 8 Medlemskontingent

8.1 Medlemmer med inntektsgivende arbeid betaler 1,25 % av brutto lønn i kontingent til forbundet. Kontingentkuttet gjennomføres med en reduksjon på 0,05% årlig gjennom en 4 årsperiode slik at satsen for 2023 er 1,40%, for 2024 er 1,35%, for 2025 er 1,30% og for 2026 er 1,25%. (Se retningslinjer til § 8.1.)

8.2 Landsstyret fastsetter en maksimumskontingent og minimumskontingent.

5

8.3 OUO - fondets særkontingent eller andel av kontingent fastsettes av landsstyret.

8.4 Premie til kollektive forsikringer kommer i tillegg til forbundets kontingent.

8.5 Fagforeningen får overført 0,3 % av trekkgrunnlaget (brutto lønn) til drift av foreningen.

Fagforeninger kan i årsmøte vedta en tidsavgrenset lokal tilleggskontingent dersom spesielle forhold tilsier det. Slik kontingent godkjennes av Forbundsstyret. (Se retningslinjer til § 8.5.)

8.6 Bimedlemmer betaler vanlig kontingent. Unntatt er premien til kollektive forsikringsordninger og OUO. (Se retningslinjer til § 6.1.2.)

8.7 Elever, lærlinger, studenter og alders- og uførepensjonister betaler den kontingent som landsstyret fastsetter.

8.8 Medlemmer som skylder kontingent for mer enn 3 måneder blir strøket som medlem. (Se retningslinjer til § 8.8.)

8.9 Ekstraordinær kontingent kan utskrives av landsstyret, jf. § 17.

§ 9 Kontingentfritak

9.1 Medlemmer som ikke mottar lønn/sykelønn fritas for kontingent ved: arbeidsløshet, arbeidsstans (streik og lockout), permisjoner, attføring, rehabilitering eller verneplikt utover 1 måneds varighet. Grunnlaget for kontingentfritak må dokumenteres. Premien til kollektive forsikringer må likevel betales.

9.2 Særkontingent for alders- og uførepensjonister til og med det året de fyller 75 år og for pensjonister fra 75 år til og med det året de fyller 80 år fastsettes av landsstyret. Fastsatte beløp justeres i tråd med Grunnbeløpet i folketrygden hvert år som en del av Fagforbundets budsjettprosess.

9.3 Pensjonister er fritatt fra kontingent og kollektive forsikringer fra og med året etter de er fylt 80 år.

6

Se retningslinjer

§ 10 Eksklusjon og suspensjon

10.1 Eksklusjon

Forbundsstyret kan ekskludere et medlem som:

10.1.1 Opptrer i strid med Fagforbundets vedtekter eller vedtak.

10.1.2 Ikke retter seg etter pålegg truffet av kompetent organ innen Fagforbundet.

10.1.3 Opptrer til skade for Fagforbundet.

10.1.4 Styret i fagforeningen, regionstyret og forbundsstyret behandler aktuelle eksklusjonsforslag, jfr. §§ 11.2.9 og 13.4.2. Til gyldig vedtak om eksklusjon kreves 3/4 flertall i forbundsstyret. Før saken behandles skal alle faktiske forhold utredes. Den saken gjelder, skal gis adgang til å forklare seg skriftlig og muntlig for forbundsstyret før vedtak fattes. Et mindretall kan anke vedtaket inn for overordnet organ. Vedtaket kan klages til landsstyret innen 4 uker etter at rekommandert varsel om forbundsstyrets vedtak er mottatt av den det gjelder.

Etter søknad kan den ekskluderte igjen bli medlem dersom forbundsstyret med alminnelig flertall vedtar det.

10.2 Suspensjon

Etter de samme kriterier som for eksklusjon kan et medlem suspenderes fra tillitsverv i forbundets organer. Styret i fagforeningen, regionstyret og Forbundsstyret behandler aktuelle suspensjonsforslag innenfor sine respektive ansvarsområder etter vedtektene. Styret i fagforeningen kan etter de samme kriteriene også suspendere et medlem som er tillitsvalgt etter lov- og avtaleverket overfor arbeidsgiver.

Vedtaket om suspensjon fattes med alminnelig flertall. Den saken gjelder skal gis adgang til å forklare seg skriftlig og muntlig før saken behandles. Vedkommende medlem og et mindretall i organet kan anke vedtaket inn for et overordnet organ. Regionstyret behandler anker fra styret i fagforeningen, forbundsstyret behandler anker fra regionstyret. Landsstyret er ankeorgan for saker som behandles av forbundsstyret. For øvrig gjelder de samme regler som for eksklusjon.

7

Ankefristen ved suspensjon er 4 uker fra det tidspunktet vedkommende ble gjort kjent med vedtaket.

Vedtaket om suspensjon skal være tidsbegrenset og vedkommende kan ikke inneha tillitsverv i noen av forbundets organer eller være tillitsvalgt etter lov- og avtaleverket overfor arbeidsgiver.

§ 11 Fagforeningen

Fagforeningen skal ivareta og fremme forbundets interesser innen sitt virkeområde, og gjennomføre sitt arbeid i samsvar med vedtekter og prinsipp- og handlingsprogram og vedtak fattet av overordnede organ.

11.1 Organisering

11.1.1 Som hovedregel etableres det fagforeninger innenfor geografisk avgrensede områder. Fagforeningens navn skal være Fagforbundet, organisasjonsområdets navn. Ved fastsettelse av navn skal forbundsregionen uttale seg før vedtak fattes. (Se retningslinjer til § 11.1.1)

11.1.2 Organiseringen av fagforeningen er uavhengig av arbeidsgivers organisering.

11.1.3 Fagforeningen kan vedta å opprette Representantskap.

11.1.4 Fagforeningen skal sørge for at tillitsvalgtapparatet bygges opp etter de gjeldende hovedavtaler, jf. §§ 11.5.2. og 11.7.

11.2 Oppgaver

Følgende oppgaver skal ivaretas av fagforeningen i henhold til vedtektene og vedtak i overordnet organ:

11.2.1 Arbeidsoppgaver i forhold til lønns- og arbeidsvilkår, arbeidsmiljø og lov- og avtaleverket. (Se retningslinjer til § 11.2.1)

8

11.2.2 Likestilling og likeverd.

11.2.3 Yrkespolitisk påvirkning.

11.2.4 Yrkesorganisasjon, yrkespolitisk og yrkesfaglige tilbud herunder etter- og videreutdanning og annen opplæring.

11.2.5 Fagligpolitisk arbeid og politisk påvirkning.

11.2.6 Medlemsverving og medlemsoppfølging. (Se retningslinjer til § 11.2.6)

11.2.7 Organisasjonsdriften.

11.2.8 Grunnleggende organisasjonsopplæring.

11.2.9 Behandle saker om suspensjon/eksklusjon av medlemmer, jf. § 10.

11.2.10 Ungdomsarbeid- og pensjonistarbeid.

11.3 Årsmøtet

11.3.1 Årsmøtet er fagforeningens høyeste organ. Det er medlemmene i fagforeningen som bestemmer hvordan de vil avholde sitt årsmøte. Årsmøtet kan sammensettes som et medlemsmøte eller som et representantskapsmøte. Årsmøtet/representantskapet velger styret og behandler andre årsmøtesaker.

11.3.2 Ordinært årsmøte skal avholdes senest 31. januar. Årsmøtet skal kunngjøres med minst 30 dagers varsel. Saker som ønskes behandlet på årsmøtet, må sendes styret innen 14 dager etter at årsmøtet er kunngjort.

11.3.3 Innkalling til årsmøtet og utsendelse / tilgjengeliggjøring av sakspapirer må skje med minst 7 dagers varsel. Dagsorden skal gå fram av innkallingen. Andre saker enn de som er ført opp skal ikke behandles. Årsmøtet skal behandle årsberetning, regnskap, innkomne forslag, handlingsplan, budsjett og foreta valg.

9

11.3.4 Følgende valg foretas på årsmøtet:

- Fagforeningsstyre, jf. § 11.3.5
- Yrkesseksjonsstyrene, jf. § 11.3.6
- Ungdomsutvalg, jf. § 11.3.7
- Pensjonist- og uføreutvalg, jf. § 11.3.8
- Valgkomite, jf. § 11.3.9
- Revisor og vara, jf. § 11.3.10

Alle valgene gjennomføres slik at ikke hele styret/utvalget er på valg i samme årsmøte, jf. retningslinjer til § 11.3.5

11.3.5

- Årsmøtet velger styre med følgende sammensetning: Leder, nestleder, opplæringsansvarlig, kasserer, ledere for yrkesseksjonene, leder av ungdomsutvalget og

leder av pensjonist- og uføreutvalget. Leder av ungdomsutvalget må være 30 år eller yngre. Det er anledning til å heve aldersgrensen til 33 år dersom det ikke finnes kandidater som er yngre.

- Årsmøtet velger i tillegg nødvendig antall styremedlemmer. Minst ett av styremedlemmene skal inneha tillitsverv etter en hovedavtale.
- Hele styret, varamedlemmer og revisor velges for 2 år.
- Det velges vara i rekke. For ledere av yrkesseksjonene, leder av ungdomsutvalget og leder av pensjonist- og uføreutvalget velges personlige vararepresentanter som er nestledere.

Årsmøtet avgjør selv hvilke funksjoner som skal velges ved særskilt valg og antall styremedlemmer og varamedlemmer. Det skal ved valgene tilstrebes god representasjon av tillitsvalgte og medlemmer fra de ulike yrkesseksjoner og virksomhetsområder som fagforeningen dekker.

11.3.6 Yrkesseksjonenes styrer velges av årsmøtet. Dersom det ikke er medlemsgrunnlag for å velge et styre, velges leder med vara, jf. § 11.3.5.

11.3.7 Ungdomsutvalgets representanter velges av årsmøtet. Dersom det ikke er medlemsgrunnlag for å velge et utvalg, velges leder med vara, jf. § 11.3.5.

11.3.8 Pensjonist- og uføreutvalgets representanter velges av årsmøtet. Dersom det ikke er medlemsgrunnlag for å velge et utvalg, velges leder med vara, jf. § 11.3.5.

11.3.9 Valgkomiteen må som hovedregel være sammensatt slik at også de ulike yrkesseksjonene, ungdoms- og pensjonistorganiseringene er representert.

11.3.10 Til å revidere fagforeningens regnskap skal det velges 2 revisorer og 1 vara som har ansvar for at revisjonsarbeidet utføres. Revisor kan ikke inneha andre tillitsverv i fagforeningen. (Se retningslinjer til § 11.3.6)

11.3.11 Årsmøtet velger også:

Fagforeningens representanter med vara til forbundsregionens representantskap/regionsmøte. Leder i fagforeningen skal være én av representantene jf. § 13.2.

Yrkesseksjonenes representanter med vara til regionskonferansen i yrkesseksjonene. Leder av yrkesseksjonen skal være en av representantene jf. § 13.5.1.

Ungdomsutvalgets representanter med vara til regionskonferansen for ungdom.
Ungdomstillitsvalgt skal være en av representantene jf. § 13.6.1.

Pensjonist- og uføreutvalgets representanter med vara til regionskonferansen for pensjonister.
Pensjonisttillitsvalgt skal være en av representantene jf. § 13.6.2.

11.3.12 Årsmøtet kan vedta lokal tilleggskontingent. Slik kontingent godkjennes av forbundsstyret.

11.3.13 Ekstraordinært årsmøte skal innkalles når styret, eller minst 25 % av medlemmene, forlanger det. Forbundsstyret kan også forlange innkalt til ekstraordinært årsmøte. På det ekstraordinære årsmøtet kan bare behandles de saker som har vært foranledningen til innkallingen. Slikt årsmøte kan innkalles med 7 dagers varsel.

11.4 Medlemsmøte og representantskap

11.4.1 Medlemsmøtet eller representantskapet er fagforeningens høyeste myndighet i årsmøteperioden. Medlemsmøtet/representantskapet holdes så ofte styret gjør vedtak om det, eller når minst 25 % av medlemmene krever det, minimum to ganger per år. Et av møtene skal behandle tariffkrav på alle tariffområder. Jf. «Retningslinjer for tariffkrav/tariffrevisjoner/forståelse av overenskomster» (andre retningslinjer).

11.4.2 Saker som ønskes formelt behandlet i medlemsmøtet/representantskapet skal sendes til styret.

11.4.3 Det avholdes egne medlemsmøter i yrkesseksjonene.

11.5 Styret i fagforeningen

11.5.1 Styret i fagforeningen kan velge et arbeidsutvalg blant sine medlemmer og fastsetter eventuelt fullmakter for dette. (Se retningslinjer til § 11.5.1)

11.5.2 Styret skal:

- lede virksomheten og gjennomføre de oppgaver som vedtekter, prinsipp- og handlingsprogram, årsmøtet og andre overordnede organ bestemmer.
- koordinere virksomheten slik at alle deler av arbeidet innen fagforeningens område fungerer.
- sørge for at tillitsvalgte etter hovedavtalene blir valgt i forhold til alle arbeidsgivere i området, og gjennom dette konstituere klubbledelse, jf. § 11.7.
- ha ansvar for drift og økonomi i fagforeningen, herunder klubbene.
- utpeke ett verneombud fra en av virksomhetene i fagforeningens organisasjonsområde som skal tiltre styret med tale og forslagsrett. Denne kan ikke inneha andre verv i styret.
- ha ansvar for at medlemsregisteret er oppdatert.
- ivareta sekretæroppgaver, opplæringsvirksomhet, informasjon, verving og medlemsoppfølging.
- gi informasjon til tillitsvalgte i alle avtaleområder og etablere et kontaktorgan mellom styret og disse.
- drive fagligpolitisk påvirkningsarbeid innenfor sitt organisasjonsområde.
- gjennomføre samlinger for tillitsvalgte på alle tariffområder.
- foreta suppleringsvalg til ungdomsutvalg, pensjonist- og uføreutvalg og til styrene i yrkesseksjonene etter innstilling fra de aktuelle utvalgene eller yrkesseksjonsstyrene. Suppleringsvalg til fagforeningsstyret foretas av styret selv, eller ekstraordinært årsmøte.
- behandle saker om eksklusjon/suspensjon i henhold til § 10.
- påse at det yrkesfaglige arbeidet gjennom yrkesseksjonene fungerer etter vedtektene.
- Påse at ungdoms- og pensjonistarbeidet fungerer etter vedtektene.
- sikre en sterk kobling mellom det yrkesfaglige og det forhandlingsmessige.

11.5.3 Alle styremedlemmene har et ansvar for fagforeningens totale virksomhet. Videre er oppgavefordelingen i styret følgende:

Lederen har den daglige ledelsen og ansvaret for driften og det overordnede økonomiansvaret i fagforeningen mellom styremøtene. Lederen har et spesielt ansvar for å sikre at fagforeningsstyret har rutiner og planer for alle arbeidsområder.

Nestlederen er lederens stedfortreder og spesielt ansvarlig for styrets verve- og informasjonsvirksomhet.

Kassererens hovedoppgave er fagforeningens økonomi- og regnskapsarbeid.

Opplæringsansvarliges oppgave er å tilrettelegge for å gjennomføre organisatorisk opplæring i fagforeningen.

Leder av ungdomsutvalgets hovedoppgave er å verve, aktivisere og beholde lærlinger, elever, studenter og unge arbeidstakere.

Leder av pensjonist- og uføreutvalgets hovedoppgave er å legge forholdene til rette for at alders – og uførepensjonistene kan delta i fagforeningens arbeid.

Leder av yrkesseksjonens hovedoppgave er å bidra til at medlemmene får de yrkesfaglige tilbud og den oppfølging som følger av § 11.8.2.

Ett av styremedlemmene i fagforeningen skal ha et særlig ansvar for arbeidsmiljøaktiviteten. Jf. retningslinjer til § 11.2.1.

11.5.4 Styret kan fatte vedtak når minst halvparten av medlemmene er til stede. Ved stemmelikhet er leders stemme avgjørende.

11.5.5 Beretning, regnskap, handlingsplan, budsjett, og årsmøteprotokollen sendes forbundsregionen umiddelbart etter årsmøtet.

11.6 Oppløsning, deling og sammenslåing av fagforening

11.6.1 Fagforeningen kan ikke oppløses, deles eller sammenslås uten godkjenning fra forbundsregionens styre. (Se retningslinjer til § 11.6.1)

Fagforeningen kan ikke begunstige enkeltmedlemmer av fagforeningen med eiendeler/ midler.

En fagforening kan ikke overføre verdier til stiftelser eller andre sammenslutninger med en selvstendig formuesmasse som etter sitt formål skal tilgodese medlemmene, uten at disposisjonen og vedtektene for stiftelsen/ sammenslutningen på forhånd er godkjent av forbundsstyret.

11.6.2 Dersom to eller flere av forbundets fagforeninger blir slått sammen, beholdes aktiva og passiva i den nye fagforeningen.

11.6.3 Dersom en fagforening deles, fordeles aktiva og passiva forholdsvis mellom de nye fagforeningene. Ved tvist avgjør Forbundsstyret.

11.6.4 Om en fagforening oppløses uten at medlemmene overføres til annen forening, tilfaller foreningens aktiva forbundet, om ikke Forbundsstyret gjør vedtak om noe annet.

11.7 Klubben

11.7.1 Klubben er forbundets organisasjonsledd på virksomhets- og undervirksomhetsnivå og følger arbeidsgivers fullmaktstruktur. Klubben omfatter alle medlemmer som er ansatt innenfor den aktuelle virksomhet jf. § 12.

11.7.2 Medlemmene ved den enkelte virksomhet/undervirksomhet utgjør klubben og velger sine tillitsvalgte etter reglene i den enkelte hovedavtale. Tillitsvalgtes oppgaver følger av hovedavtalene.

11.7.3 Tillitsvalgte utgjør ledelsen av klubben. Der det er flere tillitsvalgte velges et klubbstyre.

11.7.4 Klubbstyrets sammensetning bør avspeile bredden i medlemsmassen der det er mulig. Samhandlingen mellom klubbstyret og yrkesorganiseringsen er nødvendig for ivaretagelse av medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår. (Se retningslinjer til § 11.7.4)

11.7.5 Det avholdes medlemsmøter på virksomhetsnivå for å behandle saker som angår egne medlemmer. Referat fra disse møtene sendes fagforeningsstyret.

11.7.6 Det skal føres protokoll over forhandlinger med arbeidsgiver, kopi sendes fagforeningsstyret.

11.7.7 Klubben er organisatorisk underlagt fagforeningsstyret eller et koordineringsledd. Styret i fagforeningen eller styret i koordineringsleddet har adgang til møter i klubben.

11.7.8 Klubbledelsens organisatoriske rolle er:

- å rekruttere nye medlemmer
- å formidle informasjon
- å formidle forbundets politikk overfor arbeidsgiver
- å utarbeide enkel beretning som inngår i årsberetningen til fagforeningen. Denne sendes fagforeningsstyret innen 1. desember.

11.8 Yrkesseksjonene i fagforeningen

11.8.1 Årskonferanse for yrkesseksjonene.

I fagforeningen skal yrkesseksjonen ha et eget styre eller en leder av yrkesseksjonen. Der det er medlemsgrunnlag skal det avholdes en årskonferanse i yrkesseksjonen i etterkant av årsmøtet i fagforeningen. Konferansen skal behandle saker som angår yrkesseksjonens oppgaver etter § 11.8.2 og planer i tråd med vedtak fattet på årsmøtet i fagforeningen. (Se retningslinjer til § 11.8.1)

11.8.2 Yrkesseksjonsstyret/leder av yrkesseksjonen skal:

- arbeide med saker som berører medlemmenes yrkesfunksjon.
- tilrettelegge forskjellige former for yrkesfaglig tilbud til alle medlemmer i yrkesseksjonen.
- arbeide med yrkespolitiske spørsmål.
- tilrettelegge for at tillitsvalgte får yrkesfaglig kompetanse.
- sikre en sterk kobling mellom det yrkesfaglige og det forhandlingsmessige.
- være ansvarlig for medlemsmøter i yrkesseksjon.
- gjennomføre yrkesorganisatoriske tiltak og opprette yrkesfaglige grupper eller oppnevne kontaktperson innenfor yrkesområder når det er hensiktsmessig.
- forvalte økonomien i yrkesseksjonen i henhold til budsjett.

15

Yrkesseksjonsstyret i fagforeningen skal behandle alle saker som ligger innenfor yrkesseksjonens ansvarsområde.

11.9 Ungdomsutvalget i fagforeningen

11.9.1 Årskonferanse for ungdom og ungdomsutvalg.

Der det er medlemsgrunnlag avholdes det en årskonferanse for ungdom i fagforeningen. Denne avholdes i etterkant av årsmøtet. Konferansen behandler spørsmål som omhandler lærlinger, elever, studenter og unge medlemmer generelt, og planer i tråd med vedtak fattet av årsmøtet i fagforeningen. (Se retningslinjer til § 11.9.1)

11.9.2 Ungdomsutvalget er rådgivende overfor styret i fagforeningen og skal:

- lede utvalgets virksomhet og gjennomføre de oppgaver som vedtekter, prinsipp- og handlingsprogram og overordnet organ har bestemt
- ha medansvar for verving og oppfølging av elever, studenter, lærlinger og unge arbeidstakere, samt oppfølging av ungdomsarbeidet i fagforeningen
- ha uttalerett i spørsmål som angår ungdom

- etter oppdrag fra overordnet organ utføre politisk påvirkningsarbeid i spørsmål som er sentrale innenfor ungdomsorganiseringsansvarsområde
- forvalte utvalgets økonomi i henhold til budsjett
- innkalle til årskonferanse for ungdomsorganiseringsansvarsområdet
- forberede og innstille saker til årskonferansen for ungdomsorganiseringsansvarsområdet

11.10 Pensjonist- og uføreutvalget i fagforeningen

11.10.1 Årskonferanse for pensjonister og pensjonistutvalg.

Der det er medlemsgrunnlag avholdes det en årskonferanse for pensjonister i fagforeningen. Denne avholdes i etterkant av årsmøtet. Konferansen behandler spørsmål som særlig omhandler alders – og uførepensjonistene og deres rolle i fagforeningens arbeid, og planer i forhold til vedtak fattet på årsmøtet i fagforeningen. (Se retningslinjer til § 11.10.1)

11.10.2 Pensjonist- og uføreutvalget er rådgivende overfor styret i fagforeningen og skal:

- lede utvalgets virksomhet og gjennomføre de oppgaver som vedtekter, prinsipp- og handlingsprogram og overordnet organ har bestemt
- arbeide med saker av betydning for alders – og uførepensjonister
- ha uttalerett i spørsmål som angår alders – og uførepensjonister
- etter oppdrag fra overordnet organ utføre politisk påvirkningsarbeid i spørsmål som er sentrale innenfor pensjonistorganiseringsansvarsområde.
- forvalte utvalgets økonomi i henhold til budsjett
- innkalle til årskonferanse for pensjonistorganiseringsansvarsområdet.
- forberede og innstille saker til årskonferansen for pensjonistorganiseringsansvarsområdet

§ 12 Når flere fagforeninger organiserer arbeidstakere hos samme arbeidsgiver

12.1 Alle medlemmer i forbundet er som hovedregel medlem i geografisk avgrensede fagforeninger. Når to eller flere fagforeninger organiserer arbeidstakere hos samme arbeidsgiver skal oppbygging av tillitsvalgtapparatet være tilpasset arbeidsgiver. Det samme gjelder fagforeninger som har medlemmer innen et samarbeidstiltak mellom arbeidsgivere. En slik tillitsvalgtordning skal ikke være et ekstra organisasjonsledd, men opptre i henhold til § 11.7. I slike tilfeller opprettes koordineringsledd. Beslutninger fattet i koordineringsledd er bindende for de fagforeningene og forbundsregionene som er representert og for tillitsvalgtapparatet i den aktuelle virksomhet. (Se retningslinjer til § 12)

12.2 Tillitsvalgtordningen forutsettes dekket av arbeidsgiver. Utgifter som ikke dekkes av arbeidsgiver utlignes forholdsvis på de aktuelle fagforeningene.

Retningslinjer for arbeidet utarbeides av de berørte lokale fagforeningene og godkjennes av den forbundsregionen/ de forbundsregioner fagforeningen tilhører. (Se retningslinjer til § 12)

§ 13 Forbundsregionen

Forbundets regionale mellomnivå benevnes forbundsregion. Forbundsregionen skal:

- Ivareta og fremme forbundets interesser innen sitt virkeområde, og gjennomføre sitt arbeid i samsvar med vedtekter og prinsipp- og handlingsprogram og vedtak fattet av overordnede organ.
- Landsstyret bestemmer den geografiske avgrensningen av forbundsregionene og eventuelle overgangsordninger i den forbindelse.

13.1 Organisering

Innen hver region utgjør fagforeningene en forbundsregion. Hvis en fagforening omfatter et geografisk område utover en region, tilsluttes denne én forbundsregion etter vedtak i forbundsstyret.

Forbundsregionens navn skal være Fagforbundet, regionens navn. Forbundsregionen er et organisatorisk mellomledd mellom fagforeningene og forbundet sentralt.

17

Forbundsregionen skal:

- sørge for at fagforeningene og yrkesseksjonene fungerer, samordne og veilede i saker som gjelder disse, og dermed sikre at alle medlemmer får et godt organisatorisk og yrkesfaglig tilbud.
- gjennomføre oppsøkende virksomhet overfor fagforeningene for å sikre at foreningene fungerer på beste måte.

13.2 Regionsmøtet og representantskapet

Regionsmøtet er forbundsregionens høyeste organ.

13.2.1 Regionsmøtet utgjøres av et representantskap sammensatt i henhold til § 13.3.

13.2.2 Regionsmøtet avholdes hvert annet år innen utgangen av mars.

Følgende valg foretas på regionsmøtet:

- Regionstyret med vara jf. § 13.4.1
- Yrkesseksjonsstyrer jf. § 13.5.2
- Ungdomsutvalg jf. § 13.6.1
- Pensjonist- og uføreutvalg jf. § 13.6.2
- Valgkomité jf. § 13.2.3
- Revisjons- og kontrollkomité jf. § 13.2.5

Kun medlemmer på 30 år eller yngre er valgbare er valgbare til verv i ungdomsutvalget. Foreligger det ikke kandidater som er 30 år eller yngre som kan påta seg vervet åpnes det for å velge kandidater opp til 33 år.

Valgperioden er 2 år.

13.2.3 Regionsmøtet velger styre med varamedlemmer, og behandler andre regionsmøtesaker. Valgkomiteen skal fortrinnsvis velges av regionsmøtet, eller på et representantskapsmøte senest 3 måneder før det regionsmøtet hvor valgene foretas.

18

Valgkomiteen må være sammensatt slik at også de ulike yrkesseksjonene, ungdoms- og pensjonistorganiseringene er representert.

13.2.4 Regionsmøtet eller representantskapsmøtet velger:

- delegater til landsmøtet i henhold til forbundets vedtekter, jf. §§ 14.2 til 14.6.
- yrkesseksjonenes representanter med vara til landskonferansen i yrkesseksjonene jf. § 20.
- ungdomsutvalgets representanter med vara til landskonferansen for ungdom jf. § 21.1.
- pensjonist- og uføreutvalgets representanter med vara til landskonferansen for pensjonister jf. § 21.2.

13.2.5 Det velges en revisjons- og kontrollkomité på 3 personer.

Kontrollkomiteens medlemmer kan ikke ha andre verv i forbundsregionen. Revisjonstjenester kan kjøpes av et godkjent revisjonsbyrå/- kontor. Revisjons- og kontrollkomiteen innkalles til regionsmøtet/representantskapet med tale- og forslagsrett. (Se retningslinjer til § 13.2.5)

13.2.6 Alle medlemmer av Fagforbundet i forbundsregionen er valgbare. En kan ikke samtidig være valgt og ha et aktivt ansettelsesforhold i forbundet. Medlemmer i en landsdekkende fagforening eller annen fagforening som overskrider forbundsregioner, kan inneha tillitsverv i regionen der vedkommende har sitt arbeid.

13.2.7 Forbundsregionens øverste organ mellom regionsmøtene er representantskapet. Det skal avholdes minst to ganger i året. Det året det er regionsmøte skal det avholdes minst ett møte.

13.2.8 Regionsmøtet avgjør hvilke funksjoner som skal velges ved særskilt valg og antall styremedlemmer og varamedlemmer i rekke.

Det velges personlig vararepresentanter for lederne av yrkesseksjonene, leder av ungdomsutvalget og leder av pensjonist- og uføreutvalget.

13.2.9 Ekstraordinært regionsmøte holdes når regionstyret eller mer enn halvparten av representantskapet har sendt begjæring om det til regionstyret. Møtet skal kunngjøres minst tre uker før det finner sted og kan bare behandle den eller de saker som møtet er berammet for. Med kunngjøringen utsendes saksdokumentene. Ekstraordinært regionsmøte kan ikke endre den ordinære regionsmøteperioden.

19

13.2.10 Regionsmøtet/representantskapet innkalles skriftlig med minst tre ukers varsel. Med innkallingen skal sendes regionstyrets beretning og forslag til saksliste med oppgave over innkomne saker samt regionstyrets innstilling til disse.

13.2.11 Regionsmøtets/representantskapets vedtak avgjøres med alminnelig flertall når vedtektene ikke bestemmer noe annet. Ved stemmelikhet er forslaget falt.

13.2.12 Regionsmøtet/representantskapet behandler handlingsplaner, beretninger, regnskap og budsjett.

13.3 Sammensetning av regionsmøtet og forbundsregionens representantskap

13.3.1 Regionsmøtet og forbundsregionens representantskap.

Representantskap er sammensatt av representanter fra fagforeningene, yrkesseksjonene, ungdoms- og pensjonistorganiseringene i forbundsregionen.

Styret for forbundsregionen er medlem med fulle rettigheter i representantskapet.

Dette gjelder også når representantskapet er regionsmøte.

13.3.2 Til regionsmøtet og forbundsregionens representantskap fordeles representanter fra fagforeningene etter følgende skala:

Inntil 200 medlemmer 1 representant

201 – 600 medlemmer 2 representanter

601 – 1100 medlemmer 3 representanter

1101 – 2000 medlemmer 4 representanter

Deretter en representant for hver påbegynte tusen medlemmer. Lederne i fagforeningene skal være en av fagforeningens representanter.

20

Antallet representanter for yrkesseksjonene skal være tilsvarende 20 % av forbundsregionens totale antall fagforeningsrepresentanter. Av dette antallet skal hver yrkesseksjon tildeles 15 %. Det øvrige antallet, 40 %, fordeles etter yrkesseksjonens medlemstall i forbundsregionen. (Se retningslinjer til § 13.3.2)

Medlemstallet pr. 31/12 foregående år danner grunnlaget for beregningen.

Ungdoms- og pensjonist- og uføreutvalgene oppnevner 2 representanter hver.

Forbundsstyret kan etter søknad godkjenne annen representasjonsordning.

13.4 Regionstyret

13.4.1 Sammensetning av regionstyret: Leder, nestleder, opplæringsansvarlig, lederne for yrkesseksjonene, leder av ungdomsutvalget, leder av pensjonistutvalget og nødvendig antall styremedlemmer valgt på regionsmøtet. For lederne for yrkesseksjonene, leder av

ungdomsutvalget og leder av pensjonist- og uføreutvalget velges personlig vararepresentant som er nestlederne i yrkesseksjonene, ungdomsutvalget og pensjonistutvalget.

Leder og nestleder av ungdomsutvalget må være 30 år eller yngre. Det er anledning til å heve aldersgrensen til 33 år dersom det ikke finnes kandidater som er yngre.

13.4.2 Styret skal:

- ha det øverste ansvaret for forbundsregionen, slik den fremgår av vedtektene, herunder også det øverste økonomiske ansvaret. Daglig utøves dette av leder.
- lede forbundsregionens virksomhet og gjennomføre de oppgaver som vedtekter, prinsipp- og handlingsprogram, regionsmøte/ representantskap og overordnet organ på forbundsnivå har bestemt.
- gjennomføre fagligpolitisk påvirkningsarbeid.
- sørge for at fagforeningene utfører sine oppgaver etter vedtekter og vedtak i overordnet organ.
- besøke lokale fagforeningers styremøte minst en gang per år.
- sørge for at fagforeningene og tillitsvalgte får nødvendig opplæring.
- gjennomføre tariffkonferanser.
- innkalle og forberede regionsmøter og representantskapsmøter.
- innkalle til møte eller på annen måte gripe inn overfor fagforeninger som ikke fungerer etter vedtektene, forbundets retningslinjer, handlingsplan og vedtak i forbundsstyret/landsstyret. Styret sender melding om saken til Forbundsstyret og har rett og plikt til å sørge for at lovlig fattede vedtak blir gjennomført i fagforeningen. (Se retningslinjer til § 13.4.2)
- avgi regnskap og beretning årlig.
- ivareta sekretær oppgaver, opplæringsvirksomhet informasjonsarbeid, yrkesfaglig arbeid, ungdomsarbeid og pensjonistarbeid.
- foreta suppleringsvalg etter innstilling fra yrkesseksjoner, ungdoms- og pensjonist- og uføreutvalg. Suppleringsvalg til regionstyret foretas av representantskapet.
- behandle saker om eksklusjon/suspensjon i henhold til § 10.
- påse at ungdoms- og pensjonistarbeid blir ivaretatt.
- godkjenne opprettelse og oppløsning av fagforeninger, jf. § 11.6.
- behandle søknad fra fagforeningene om utsettelse på avholdelse av årsmøte.

13.4.3 Styret har rett til å uttale seg ved suppleringsvalg av medlemmer og varamedlemmer til forbundets bestemmende organer.

13.4.4 Protokoll fra regionsmøter og representantskapsmøter sendes forbundet umiddelbart etter vedtak. Dette innbefatter handlingsplan for kommende periode, beretning og regnskap med rapport fra revisjons- og kontrollkomiteen.

13.4.5 Styret kan fatte vedtak når minst halvparten av medlemmene er til stede. Ved stemmelikhet er leders stemme avgjørende.

13.5 Yrkesseksjonene i forbundsregionen.

Yrkesseksjonene i forbundsregionen skal bidra til at yrkesseksjonene i fagforeningen gir et yrkesfaglig tilbud til sine medlemmer.

13.5.1 Regionskonferansen i yrkesseksjonen.

Regionskonferansen er yrkesseksjonens høyeste organ i forbundsregionen, og avholdes hvert annet år etter at regionsmøtet er avholdt. Konferansen skal legge planer for virksomheten i tråd med vedtak fattet av regionsmøtet og annet overordnet organ, vedta yrkesfaglige, yrkesorganisatoriske og yrkespolitiske tema.

Regionskonferansens sammensetning avgjøres av yrkesseksjonen selv, men slik at hver fagforening med medlemmer i aktuell yrkesseksjon har minst 1 representant. (Se retningslinjer til § 13.5.1)

22

Yrkesseksjonsstyret skal bestå av minst 3 medlemmer.

13.5.2 Yrkesseksjonsstyret skal:

- lede yrkesseksjonens virksomhet på regionsnivå og gjennomføre de oppgaver som vedtekter, prinsipp- og handlingsprogram og overordnet organ på yrkesseksjons- og forbundsnivå har bestemt.
- gjennomføre politisk påvirkningsarbeid innenfor yrkesseksjonens ansvarsområde.
- være et organisatorisk mellomledd mellom yrkesseksjonens leder/ styret i fagforeningen og yrkesseksjonsstyret sentralt.
- oppnevne representanter og nødvendig antall vararepresentanter til regionsmøtet/ representantskapet, jf. § 13.3.2.
- koordinere yrkesarbeidet og legge til rette for samarbeid mellom yrkesseksjonene i fagforeningene.
- arrangere og innstille til regionskonferansen i yrkesseksjonen.
- forvalte økonomien i yrkesseksjonen i forbundsregionen i henhold til budsjett.

- sørge for nødvendig yrkesorganisering innen yrkesseksjonen og påse at vedtektsfestede, og eventuelt andre nødvendige, yrkesfaglige undergrupper innen yrkesseksjonens område både opprettes og fungerer.
- følge opp yrkesseksjonene i fagforeningene slik at de kan gi medlemmene tilbud som bidrar til yrkesfaglig utvikling, samt følge opp rekruttering og organisering av de yrkesgruppene de har ansvar for
- følge opp yrkesseksjonene i fagforeningene slik at de kan gi medlemmene det tilbudet de skal ha etter vedtektene samt følge opp rekruttering og organisering av de yrkesgruppene de har ansvar for.

Styret i yrkesseksjonen i forbundsregionen skal behandle alle saker som ligger innenfor yrkesseksjonens ansvarsområde.

13.6 Ungdomsarbeid i forbundsregionen

13.6.1 Regionskonferansen for ungdom, ungdomsutvalget og ungdomsarbeid.

Regionskonferansen for ungdom er ungdomsorganiseringens høyeste organ i forbundsregionen og avholdes hvert annet år etter at regionsmøtet er avholdt. Konferansen skal legge planer for virksomheten i tråd med vedtak fattet av regionsmøtet og annet overordnet organ.

Regionskonferansen består av representanter fra hver fagforening i regionen og student- og elevforumet.

23

Ungdomsutvalget skal bestå av minst 3 medlemmer.

Ungdomsutvalget i forbundsregionen skal:

- lede utvalgets virksomhet på regionsnivå og gjennomføre de oppgaver som vedtekter, prinsipp- og handlingsprogram og overordnet organ har bestemt.
- arbeide med saker som opptar unge medlemmer og følge opp fagforeningenes ungdomsutvalg i deres arbeid.
- ha medansvar for verving og oppfølging av elever, studenter, lærlinger og unge arbeidstakere, samt oppfølging av ungdomsarbeidet i fagforeningene.
- ha uttalerett i alle ungdomsspørsmål.
- ha ansvar for at det opprettes et rådgivende student- og elevforum i forbundsregionen. Student- og elevforumet skal om mulig være representert i ungdomsutvalget.

(Se retningslinjer til § 13.6.1)

13.7 Pensjonistarbeid i forbundsregionen

13.7.1 Regionskonferansen for pensjonister og uføre

Regionskonferansen for pensjonister er pensjonistorganiseringsens høyeste organ i forbundsregionen og avholdes hvert annet år etter at regionsmøtet er avholdt. Konferansen skal legge planer for virksomheten i tråd med vedtak fattet av regionsmøtet og annet overordnet organ.

Regionskonferansen for pensjonister består av representanter fra hver fagforening i forbundsregionen.

Pensjonist- og uføreutvalget skal bestå av minst 3 medlemmer.

Pensjonist- og uføreutvalget i forbundsregionen skal:

- lede utvalgets virksomhet på regionsnivå og gjennomføre de oppgaver som vedtekter, prinsipp- og handlingsprogram og overordnet organ har bestemt.
- arbeide med pensjonssaker og følge opp fagforeningenes pensjonistutvalg i deres arbeid.
- arbeide med saker av betydning for alders – og uførepensjonister, og følge opp fagforeningenes pensjonisttillitsvalgt/ pensjonistutvalg i deres arbeid.
- ha medansvar for arbeidet med alders- og uførepensjonistsaker i fagforeningene.
- ha uttalerett i alle spørsmål som angår alders – og uførepensjonister.

Alle som er registrert som alders – og uførepensjonistmedlemmer i forbundsregionen er valgbare.

13.8 Økonomi, regnskap og revisjon

13.8.1 Forbundet gir tilskudd til drift av forbundsregionen etter de regler som Landsstyret bestemmer.

13.8.2 Forbundsregionens regnskap føres etter retningslinjer som vedtas av Landsstyret.

13.8.3 Forbundsregionens regnskap skal revideres i samsvar med særskilt revisjonsinstruks, utformet i henhold til den til enhver tid gjeldende revisjonsinstruks for Fagforbundets regnskaper.

§ 14 Landsmøtet

14.1 Landsmøtet er forbundets høyeste myndighet. Ordinært landsmøte avholdes hvert 4. år, i 2. halvdel av året.

14.2 Tiden for landsmøtet skal fastsettes senest 12 måneder før det holdes. Melding om tidspunkt skal sendes fagforeningene og forbundsregionene sammen med utkast til foreløpig saksliste for landsmøtet. Sakslisten sendes ut senest 8 måneder før landsmøtet.

14.3 Landsmøtet består av 280 regionsdelegater, 80 yrkesseksjonsdelegater, landsstyrets medlemmer, samt 5 delegater fra ungdomsorganiseringen og 5 delegater fra pensjonistorganiseringen.

14.4 280 delegater fordeles regionsvis etter antall medlemmer.

Regionsmøtet eller forbundsregionens representantskap foretar valg av regionsdelegatene etter forslag fra fagforeningene og retningslinjer fastsatt av landsstyret.

80 delegater fordeles yrkesseksjonsvis etter antall medlemmer. Hver yrkesseksjon har rett til 12 delegater før fordeling foretas.

Forbundsregionens medlemstall pr. 1. januar i det årete landsmøtet finner sted danner beregningsgrunnlaget for det antall delegater vedkommende forbundsregion skal velge.

(Se retningslinjer til § 14.4)

14.5 Valg av delegater fra forbundsregionene kan ikke finne sted før den foreløpige sakslisten er behandlet av dem som skal delta i valget.

14.6 De valgte delegater skal ha frie mandater.

14.7 Alle medlemmer av Fagforbundet kan fremme forslag til saker som skal behandles på landsmøtet ved å sende dem til fagforeningene.

14.8 Forslag fra fagforeningene sendes via forbundsregionen. Forbundsregionens innstilling til fagforeningenes forslag og forbundsregionens egne forslag sendes forbundsstyret etter behandling i representantskapet. Forbundsstyret og landsstyret har rett til å sette fram forslag til landsmøtet.

14.9 Forslagene fra fagforeninger, forbundsregionen, sentralt ungdomsutvalg, sentralt pensjonistutvalg og de sentrale yrkesseksjonsstyrene må være forbundsstyret i hende senest 10 måneder før landsmøtet avholdes.

14.10 Forslag til sakslisten og forretningsorden samt de innsendte forslag og innstillinger sendes fagforeningene og forbundsregionene senest 3 måneder før landsmøtet avholdes.

14.11 Landsmøtet gjør vedtak om den endelige sakslisten og forretningsorden.

14.12 Landsstyrets medlemmer har ikke stemmerett i saker som angår faglig beretning.

14.13 Forbundets kontrollkomité skal delta på landsmøtet med tale- og forslagsrett.

14.14 Medlemmer av Fagforbundet kan gis adgang til landsmøtet i den grad plassen tillater det.

14.15 Landsmøtets vedtak avgjøres ved alminnelig flertall når disse vedtekter eller forretningsorden ikke bestemmer noe annet.

14.16 For alle valg gjelder en valgperiode på 4 år.

14.17 Følgende saker skal behandles av landsmøtet:

- Konstituering
- Årsberetning og regnskap
- Forbundets faglige årsberetninger
- Innkomne saker
- Prinsipp- og handlingsprogram
- Valg
- Vedtekter

14.18 Landsmøtet skal uttale seg om landsmøteperiodens regnskap og årsberetninger.

14.19 Følgende valg foretas på landsmøtet:

14.19.1 Forbundsstyrets arbeidsutvalg bestående av:

- Leder
- 2 nestledere
- 2 arbeidsutvalgsmedlemmer
- Lederne av yrkesseksjonene

14.19.2 Yrkesseksjonsstyrer, ungdomsutvalg og pensjonist- og uføreutvalg:

- Yrkesseksjonsstyrer bestående av leder, nestleder, fire styremedlemmer og varamedlemmer i rekke.
- Ungdomsutvalg bestående av leder, nestleder, fire medlemmer og fire varamedlemmer i rekke. Kun medlemmer på 30 år eller yngre er valgbar til leder og nestleder i ungdomsutvalget. Leder og nestleder i ungdomsutvalget er frikjøpt på heltid.
- Pensjonist utvalg bestående av leder, nestleder, fem medlemmer derav minst ett uføremedlem og fire varamedlemmer i rekke. Det velges personlig vara for uføremedlem.

14.19.3 Forbundsstyret bestående av 21 medlemmer sammensettes slik:

- Forbundsstyrets arbeidsutvalg (9)
- 10 forbundsstyremedlemmer med personlige varamedlemmer
- Leder av ungdomsutvalget
- Leder av pensjonist- og uføreutvalget

Nestleder av ungdomsutvalget gis møte-, tale- og forslagsrett.

Varamedlemmer for lederne av yrkesseksjonene, leder av ungdomsutvalget og leder av pensjonistutvalget er nestlederne.

For øvrig velges ikke varamedlemmer for arbeidsutvalgets medlemmer.

14.19.4 Landsstyret sammensettes slik:

- Forbundsstyrets medlemmer (21).
- 36 medlemmer og 36 varamedlemmer – slik at hver forbundsregion blir representert med 3 medlemmer og 3 varamedlemmer i rekke
- Antall medlemmer fra yrkesseksjonene tilsvarende 2/3 av antall regionsmedlemmer fordelt slik at hver yrkesseksjon blir representert forholdsmessig etter medlemstall. Medlemmer fra yrkesseksjonene fordeles med 5 fra hver yrkesseksjon, de øvrige fordeles etter forholdstallsprinsippet. Det velges tilsvarende antall varamedlemmer i rekke.
- Nestleder av ungdomsutvalget
- Nestleder av pensjonist- og uføreutvalget
- 2 varamedlemmer for henholdsvis ungdomsutvalget og pensjonist- og uføreutvalget.

14.19.5 Kontrollkomité på 3 medlemmer og 3 varamedlemmer i rekke. Kontrollkomiteens medlemmer kan ikke ha verv i noe ledd i forbundet.

14.19.6 Lederne av kompetansesentrene. Disse har møte- og talerett i landsstyret.

28

14.20 Et aktivt ansettelsesforhold i organisasjonen kan ikke innehas samtidig med verv i vedtektsfestede organer.

14.21 Landsmøtet fastsetter kontingenten til forbundet.

14.22 Landsmøtet vedtar hvilke obligatoriske kollektive forsikringsordninger forbundet skal tilmelde seg.

§ 15 Ekstraordinært landsmøte

15.1 Ekstraordinært landsmøte holdes når landsstyret bestemmer det, eller når mer enn halvparten av forbundsregionene har sendt skriftlig krav om det til forbundsstyret.

15.2 Ekstraordinært landsmøte innkalles av landsstyret.

15.3 Det bør innkalles til ekstraordinært landsmøte med minst 3 ukers varsel. Slikt ekstraordinært landsmøte kan bare behandle de saker som var grunnlaget for innkallingen. Saksdokumentene sendes ut sammen med innkallingen.

15.4 Ekstraordinært landsmøte kan ikke endre den ordinære landsmøteperioden. Medlemmer av Fagforbundet kan gis adgang til ekstraordinært landsmøte dersom plassen tillater det.

§ 16 Landsstyret

Landsstyret er forbundets høyeste organ mellom landsmøtene.

16.1 Landsstyret innkalles til møte minst to ganger per år.

16.2 Forbundets kontrollkomité innkalles til landsstyrets møter og har tale- og forslagsrett i saker som hører inn under komiteens gjøremål, jf. § 24.

16.3 Forbundsstyrets medlemmer har stemmerett i alle saker med unntak av de saker som er nevnt i §§ 17.3 og 17.11.

16.4 Landsstyret kan fatte vedtak når minst halvparten av medlemmene er til stede. Ved stemmelikhet er leders stemme avgjørende.

§ 17 Landsstyrets myndighetsområde

17.1 Lede forbundets virksomhet i overensstemmelse med vedtektene, arbeide etter de vedtak og hovedprinsipper som Landsmøtet har trukket opp og utarbeide handlingsplaner tråd med dette.

17.2 Foreta suppleringsvalg for den gjenværende del av landsmøteperioden i tilfelle noen av de tillitsvalgte er fratrudd. (Se retningslinjer til § 17.2)

17.3 Fastsette foregående års regnskap og årsberetning innen utgangen av juni måned.

17.4 Behandle og vedta generelle retningslinjer for forbundets virksomhet i samsvar med vedtektenes § 2, samt vedta års- og langtidsbudsjett.

17.5 Fastsette særkontingent eller andel av kontingent til OUO – fond.

17.6 Fastsette forbundsstyrets og kontrollkomiteens godtgjørelse.

17.7 Behandle ankesaker.

17.8 Velge representanter med vararepresentanter til Landsorganisasjonens kongress og representantskap. (Se retningslinjer til § 17.8)

17.9 Ivareta medlemmenes felles interesser på tvers av yrkesseksjons- og yrkesgruppetilhørighet samt avtaleområder.

17.10 Utlikne eventuell ekstrakontingent.

17.11 Fremlegge faglig beretning.

30

17.12 Velge valgkomité til landsmøtet. Valgkomiteen må være sammensatt slik at også de ulike yrkesseksjonene, ungdoms- og pensjonistorganiseringene er representert. (Se retningslinjer til § 17.12)

17.13 Foreslå saksliste og forretningsorden til forbundets landsmøte, samt lage innstilling til innsendte forslag.

17.14 Innkalle til landsmøte.

17.15 Fastsette de overordnede prioriteringene og rammekravene ved tariffoppgjørene.

17.16 Fatte vedtak om uravstemning i viktige saker og fastsette retningslinjene for slike avstemninger. Avstemningen kan gjelde alle, eller enkelte fagforeninger.

17.17 I særlige tilfeller dispensere fra forbundets vedtekter.

17.18 Godkjenne alle retningslinjer til vedtektene.

§ 18 Forbundsstyret

18.1 Medlemmene har møteplikt til forbundsstyrets møter. Overholdes ikke møteplikten kan landsstyret velge å oppnevne ny representant.

18.2 Ved uenighet i forbundsstyret, har et mindretall på mer enn 1/3 rett til å anke følgende saker til landsstyret:

- Eksklusjon og suspensjon av medlemmer og tillitsvalgte.
- Anvendelse av forbundets midler.
- Tolkningstvister vedrørende forbundets vedtekter.

18.3 Forbundsstyret kan fatte vedtak når minst halvparten av medlemmene er til stede. Ved stemmelikhet er leders stemme avgjørende.

31

§ 19 Forbundsstyrets myndighetsområde

19.1 Lede og koordinere forbundets virksomhet i samsvar med vedtektene, landsmøtets og landsstyrets vedtak.

19.2 Behandle søknader fra fagforeninger om å fravike bestemmelsene i vedtektene. Forbundsregionens styre skal uttale seg om søknaden.

19.3 Forbundsstyret skal avgi årsregnskap og årsberetning innen utgangen av juni måned. Årsregnskap og årsberetning skal være underskrevet av samtlige av forbundsstyrets medlemmer. Har én som skal underskrive innvendinger mot årsregnskap eller årsberetning, skal vedkommende underskrive med påtegnet forbehold og gi nærmere redegjørelse i årsberetningen.

19.4 Tilsettingsmyndighet

19.5 Forbundsstyret fastsetter godtgjøring for forbundets valgte. Forbundsstyret eller den forbundsstyret gir fullmakt, inngår tariffavtaler med de ansattes organisasjoner.

19.6 Kan kreve at fagforeningenes regnskap gjennomgås av revisjon.

19.7 Valg av revisor/revisjonsselskap.

19.8 Fremme forslag til overordnede prioriteringer og rammekrav ved tariffoppgjør overfor landsstyret.

19.9 Inngå og være part i alle tariffavtaler som inngås. Jf. «Retningslinjer for tariffkrav/tariffrevisjoner/forståelse av overenskomster» (andre retningslinjer).

19.10 Godkjenne forbundets tariffkrav ved tariffrevisjoner.

19.11 Vedta plassoppsigelse, streik eller bruk av andre kampmidler.

19.12 Opprette forhandlingsutvalg for å ivareta sentrale forhandlinger innenfor de ulike tariffområdene. Forhandlingsutvalgene skal ha representasjon fra yrkesseksjonene.

32

19.13 Innkalle landsstyret og forberede de saker som skal til behandling.

19.14 Vedta eksklusjon/ suspensjon i samsvar med § 10.

19.15 Avgjøre tvister om tolkning av forbundets vedtekter.

19.16 Sørge for at forbundsregionene utfører sine oppgaver etter vedtekter og vedtak i overordnet organ.

19.17 Sikre at forbundets opplæring fungerer. Forbundet sentralt har ansvaret for utvikling, gjennomføring og kvalitetssikring av forbundets opplæring.

19.18 Ha ansvaret for administrasjonens virksomhet.

19.19 Forvalte forbundets midler innenfor rammen av vedtekter og prinsipp- og handlingsprogram, samt landsstyrets budsjett.

19.20 Oppnevne rådgivende utvalg, herunder et likestillingsråd.

19.21 Særvedtekter for fagforeningen og senere endringer av disse godkjennes av Forbundsstyret etter uttalelse fra styret i forbundsregionen. Særvedtekter for forbundsregionen godkjennes av Forbundsstyret.

19.22 Forbundsstyret kan delegerer avgjøringsmyndighet til arbeidsutvalget.

§ 20 Yrkesseksjonene sentralt

20.1 Landskonferansen

Landskonferansen avholdes etter at landsmøtet er avholdt og skal legge planer for virksomheten i tråd med vedtak fattet av landsmøtet, og behandle yrkesfaglige, yrkesorganisatoriske og yrkespolitiske tema.

Landskonferansen skal for øvrig behandle de saker som er naturlig innenfor yrkesseksjonens ansvarsområde.

Landskonferansens sammensetning avgjøres av yrkesseksjonen selv, men slik at hver region har minst 3 representanter.

(Se retningslinjer til § 20.1)

20.2 Yrkesseksjonsstyrets myndighetsområde

Yrkesseksjonsstyret er yrkesseksjonens øverste myndighet i landsmøteperioden.

Yrkesseksjonsstyret skal:

- lede yrkesseksjonens virksomhet og utføre oppgaver i henhold til vedtekter, retningslinjer, prinsipp- og handlingsprogram, vedtak fattet av landskonferansen for yrkesseksjonen og andre overordnede forbundsorganer.

- utføre politisk påvirkningsarbeid sentralt innenfor yrkesseksjonens ansvarsområde.
- følge opp alle spørsmål som berører medlemmenes yrkesfunksjon, og påse at de får et godt yrkesfaglig tilbud. Arbeide for å styrke yrkesidentitet, status, yrkesetikk og vilkår for de ulike yrkesgruppene som yrkesseksjonen representerer.
- forvalte yrkesseksjonens økonomi i henhold til budsjett.
- medvirke til at yrkesseksjonene i forbundsregionene utfører sine oppgaver etter vedtektene og vedtak i overordnet organ.
- påse at yrkesseksjonsstyrene i regionene får den nødvendige opplæring av forbundet.
- innkalle til landskonferanse for yrkesseksjonen.
- forberede og innstille saker til landskonferansen for yrkesseksjonen.
- innkalle til en ledersamling for de regionale lederne av yrkesseksjonene som sammen med yrkesseksjonsstyret skal velge delegater til landsmøtet, foreslå kandidater til leder av yrkesseksjonen, nestleder og øvrige medlemmer/ varamedlemmer i styret, og foreslå medlemmer til yrkesseksjonens representanter til forbundsstyret/landsstyret. Forslagene fremmes overfor Fagforbundets valgkomité Jf. §§ 14.19.1, 14.19.2 og 14.19.3.
- medvirke til at yrkesseksjonens underordnede organer får den nødvendige veiledning og bistand innen yrkesseksjonens ansvarsområde.
- innstille på kandidater som må velges ved suppleringsvalg i Landsstyret når tillitsvalgte fra yrkesseksjonene fratrer i landsmøteperioden.

§ 21 Sentralt ungdomsutvalg og sentralt pensjonist- og uføreutvalg

34

Ungdomsorganiseringen og pensjonistorganiseringen skal avholde sine landskonferanser etter at landsmøtet er avholdt.

Landskonferansene legger planer for virksomheten i henholdsvis ungdomsorganiseringen og pensjonistorganiseringen i tråd med vedtak fattet av landsmøtet.

Landskonferansene sammensettes av delegater fra forbundsregionene (Se retningslinjer til § 21).

21.1 Sentralt ungdomsarbeid

Sentralt ungdomsutvalg er rådgivende overfor forbundsstyret.

Sentralt ungdomsutvalg skal:

- lede utvalgets virksomhet på sentralt nivå og gjennomføre de oppgaver som vedtekter, prinsipp- og handlingsprogram og overordnet organ har bestemt.
- arbeide med ungdomssaker og følge opp forbundsregionenes ungdomsutvalg i deres arbeid.
- ha medansvar for verving og oppfølging av elever, studenter, lærlinger og unge arbeidstakere, samt oppfølging av ungdomsarbeidet i forbundsregionene.
- ha uttalerett i alle saker som angår unge.
- påse at det opprettes rådgivende student- og elevforum i forbundsregionene.
- etter oppdrag fra overordnet organ utføre politisk påvirkningsarbeid i spørsmål som er sentrale innenfor ungdomsorganiseringsansvarsområde.
- forvalte utvalgets økonomi i henhold til budsjett.
- innkalle til landskonferanse for ungdomsorganiseringsansvarsområdet.
- forberede og innstille saker til landskonferansen for ungdomsorganiseringsansvarsområdet.
- medvirke til at utvalgets underordnede organer får den nødvendige veiledning og bistand innen ungdomsorganiseringsansvarsområdet.

21.2 Sentralt pensjonist- og uføreutvalg

Sentralt pensjonist- og uføreutvalg er rådgivende overfor forbundsstyret.

Sentralt pensjonist- og uføreutvalg skal:

- lede utvalgets virksomhet på regionsnivå og gjennomføre de oppgaver som vedtekter, prinsipp- og handlingsprogram og overordnet organ har bestemt.
- arbeide med pensjonssaker og følge opp forbundsregionenes pensjonist- og uføreutvalg i deres arbeid.
- arbeide med saker av betydning for alders – og uførepensjonister, og følge opp forbundsregionenes pensjonisttillitsvalgte/utvalget i deres arbeid.
- ha medansvar for arbeidet med alders- og uførepensjonistsaker i forbundsregionene.
- ha uttalerett i spørsmål som angår alders – og uførepensjonister.
- etter oppdrag fra overordnet organ utføre politisk påvirkningsarbeid i spørsmål som er sentrale innenfor pensjonistorganiseringsansvarsområde.
- forvalte utvalgets økonomi i henhold til budsjett.
- innkalle til landskonferanse for pensjonistorganiseringsansvarsområdet.
- forberede og innstille saker til landskonferansen for pensjonistorganiseringsansvarsområdet.
- medvirke til at utvalgets underordnede organer får den nødvendige veiledning og bistand innen pensjonistorganiseringsansvarsområdet.

§ 22 Forbundsadministrasjon og forvaltning

22.1 Forbundet har sitt hovedkontor i Oslo. Deler av forbundsadministrasjonen legges til kompetansesentrene.

22.2 Forbundsstyret bestemmer hvem som skal forplikte forbundet i økonomiske saker.

22.3 Forbundets midler skal plasseres på en økonomisk forsvarlig måte. Midler skal ikke plasseres i foretak/aktivitet i strid med Fagforbundets formål. Dessuten kan midler nyttes til kjøp av fast eiendom og tegning av aksjer i foretak som forbundet har interesse av å være medeier i. Forbundsstyret må til enhver tid påse at forbundets midler anbringes slik at de kan realiseres hurtig.

22.4 Forbundet skal ha statsautorisert revisor.

§ 23 Konfliktfond

23.1 Forbundet skal ha et konfliktfond. (Se retningslinjer § 23.1 og «Retningslinjer for stønad under arbeidsstans» (andre retningslinjer).)

23.2 Konfliktfondets midler anbringes slik at de kan nyttes når situasjonen krever det.

36

§ 24 Kontrollkomiteen

24.1 Kontrollkomiteen har i oppdrag å påse at organisatoriske og økonomiske disposisjoner er i samsvar med forbundets vedtekter og vedtak.

24.2 Kontrollkomiteens beretning fremlegges for Forbundsstyret, Landsstyret og Landsmøtet i forbindelse med behandlingen av forbundets regnskap og årsberetning.

(Se retningslinjer til § 24)

§ 25 Endring av vedtektene

Disse vedtektene kan bare endres eller oppheves på et landsmøte. Vedtektsendringer vedtas med alminnelig flertall. Oppløsning, § 27, må vedtas av landsmøtet med 2/3 flertall. Det samme gjelder ved endring av forbundets grunnleggende struktur med yrkesseksjoner og fagforeninger.

Vedtektene trer i kraft ved vedtak.

§ 26 Avgjørelse av tvister

Tvister om hvordan vedtektene kan forstås kan ikke bringes inn til prøving for de ordinære domstoler. Tvister av denne art, som er avgjort av forbundsstyret eller landsstyret, kan den som er part i tvisten bringe inn for voldgiftsrett. Voldgiftsretten skal bestå av tre medlemmer. Justitiarius ved Oslo tingrett utnevner voldgiftsrettens formann som skal være en dommer.

Fagforbundet og den annen part i tvisten utnevner hver sin meddommer.

Voldgiftsretten avgjør tvisten med endelig virkning for partene. Fristen for å bringe saken inn for voldgiftsretten er 2 – to – måneder regnet fra det tidspunkt da melding om forbundsstyrets eller landsstyrets avgjørelse er sendt i rekommandert brev.

§ 27 Oppløsning

Vedtak om oppløsning av forbundet kan bare fattes på et ordinært eller ekstraordinært landsmøte.

37

Til forslagetets endelige vedtakelse kreves 2/3 flertall på landsmøtet. Oppløses forbundet, skal dets aktiva disponeres av det landsmøtet som treffer beslutning om oppløsning.

